

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 1049. An bona antecederent obnoxia jurisdictioni & exactionibus laicorum transeant cum isto onere ad Ecclesiam & Clericos.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

requisitarum, si vel una desit, non possunt Clerici licite contribuere laicis.

Quest. 1048. Specialis, num igitur etiam Clerici contribuere teneantur ad necessitates & utilitates publicas & communes ordinarias?

R Esp. Quamvis iurista pluresque Canonista affirmant obligari Ecclesias & Clericos ratione bonorum, quæ possident ad contributiones pro necessitatibus & utilitatibus ordinariis impositas civibus & incolis v. g. ad reficiendas vias publicas, pontes, fontes, muros civitatis, vel ad comparandam annonam civitatis, similiæque ad communem usum, seu utilitatem civium etiam Clericorum, juxta quod dicitur: *l. ad instructiones. c. de Ecclesiis; ad instructiones itinerum pontiumque etiam divinas domus (ergo multo magis Clericos) tam laudabili titulo libenter adscribimus;* & pro ut sumitur ex aliis quoque textibus juris civilis, *l. ut. c. de quibus muneribus* expressè de murorum constructione, frumenti aliarumque specierum comparatione & communi provisione. *l. placet. c. de SS. Ecclesiis*, ubi conceditur immunitas à collectis, sed excipiuntur communes necessitates, quæ lex approbata à Jure canonico *c. generaliter. §. placet. 16. q. 1.* stabilitur quoque hæc sententia ratione eâ; quod hujusmodi exactiones non sunt tributa, quæ indicant subjectionem, & fundantur in jurisdictione, quia non imponuntur ut Principi solvantur; sed solum sunt contributiones, quæ pro communibus necessitatibus & utilitatibus propriis omnium civium imponuntur, quorum quia pars sunt & membra reipublicæ, fruuntur ut tales hæc commodis; naturalis ratio exigit, ut etiam concurrant ad istiusmodi ferenda onera. ita Pirh. *n. 76.* Quæ inquam licet valde probabiliter doceantur, nihilominus opinionem contrariam, quod etiam ad contribuendam pro talibus necessitatibus Clerici cogi nequeant, aut etiam licite possint, nisi servato præscripto modo in *c. non minus. §. c. adversus. h. t.* tanquam viorem probabiliorem & communio-rem inter Theologos & Canonistas asruit Pirh. *h. t. n. 77.* citatis pro ea Gl. in *c. generaliter. §. juxta. V. collationibus.* Host. in *sum. h. t. num. 4. §. egoputo.* Jo. And. in *cit. c. non minus. n. 14.* Abb. *ibid. n. 18.* Bartol. in *l. ad instructiones. n. 3.* Sylv. *V. immunit. 1. n. 25.* Mol. *tr. 3. de just. D. 672. n. 4.* Suar. *cit. l. 4. c. 26. an. 12.* ex ea ratione, quod præterquam *c. 1. h. t. in 6.* absolute sine limitatione prohibeantur exigi & imponi collectæ quæcumque ab Ecclesiasticis solvendæ, bona Ecclesiastica deputata sint ad usum & finem spiritualem, qui etiam in bonum laicorum redundat, unde à ratione alienum non sit Laicos ex solis suis bonis temporalibus ad onera publica civilia teneri, etiam si ea cedant quoque in utilitatem Clericorum. Extenditque hoc ipsum Pirh. *n. 78.* ad bona patrimonialia Clericorum, non tantum, quia sunt accessoria bona, acita participant exemptionem personæ, sed etiam, quia Clerici deserviunt communi utilitati laicorum, ut hinc æquum sit, ut fruantur & ipsis communibus commoditatibus civitatis, etsi ad illas non contribuant ex bonis suis temporalibus, non secus ac milites & Magistratus sæculares, qui nihil de bonis contribunt, & tamen fruuntur dictis commoditatibus & liberi ab istiusmodi exactionibus. Ut cum Suar. *cit. c. 76. an. 12.* Pirh. *n. 78.* juxta *c. jus publicum 11. dist. 1.* ad Leges verò juris civilis pro contraria sententia adductas. Respondent hi AA. illas vel correctas per *Auth. item nulla.* vel nunquam validas fuisse ob defectum potestatis, verum-

que non esse, quod *cit. l. placet.* canonizata & approbata sic jure canonico etsi inserta decreto Gratiani, cum per hoc aliam auctoritatem non habeat, quam prius per se habebat; siquidem Leges civiles censentur tantum canonizata, quando à Papa canonicibus inferuntur, ut Gl. in *c. imprimis. can. 2. q. 1. v. capituli.* Ad rationem etiam adversariorum aptè respondent; quod Clerici sint membra Reipublicæ, sed privilegiata, nec omnia membra eundem actum habent, ut Apost. *ad Rom. 13.* & Clerici teneantur quidem sublevare patriam, sed in ministeriis spiritualibus statui suo propriis, ratione cujus exempti sunt ab exactionibus sæcularibus, quemadmodum laici, etsi membra sint corporis mystici Ecclesiæ, non tamen tenentur præstare Episcopo Cathedralium, subsidium, procurationem, similiæque onera, quæ ad Clericos pertinent. Unde & verum non est illud; qui sentiunt commodum, sentiant etiam gravamen. Si sentientes commodum aliunde graventur, uti in præsentè, dum Clerici, etiam in bonum laicorum gravantur aliis oneribus & ministeriis spiritualibus, sublevantur & eximuntur ab oneribus temporalium exactionum ut Pirh. *h. t. n. 80.* cum Fagn. in *cit. c. non minus. h. t. n. 49.* Quod dictum est de viis publicis pontibus &c. reparandis, quod ad talem reparationem cogi non possunt Clerici, idem dicendum de iis, quod tempore caritatis annonæ cogi nequeant à potestate sæculari ad vendendum etiam iusto pretio, frumentum aliaque victualia, cum explorati juris sit per *c. Ecclesia de constit. §. c. fin. de reb. Eccl. alienand.* jurisdictioni sæculari, ac præsertim coactivæ, clericos subjectos non esse. Quod spectat etiam violentus ingressus & visitatio horreorum & granariorum, præsertim intra Ecclesiarum & monasteriorum ambitum sitorum, cum loca ea acquirentur sitis extra territorium Magistratûs sæcularis. Proinde jam urgente tali necessitate, sæculari potestati recurrendum ad superiores Ecclesiasticos, ut per illos compellantur clerici ad iusto pretio vendenda frumenta Belle. *disq. Cler. p. 1. cit. §. 2. n. 9.* Guazz. *de defens. reor. 20. c. 9. n. 10.* Madius *tr. de sac. Ordin. c. 14. §. 38.* Delb. *o. 9. du. 14. n. 1.* Wiestn. *h. t. n. 205.* & quod si tempore maximæ necessitatis Clericos rogatos à pauperibus vendere frumenta, potestas Ecclesiastica compellere ad hoc negligat, aut ea adire in tempore non possit, posse magistratum sæcularem potestate extraordinaria, & non jurisdictionis, utpote, quam in Ecclesiasticos non habet, sed justæ defensionis contra periculum communitati ex fame imminens frumentum ex Ecclesiasticorum horreis extractum iusto pretio egentibus vendere, tradit Delb. *l. c. n. 2.* & in simili casu docent Sotus in *4. dist. 25. q. 2. a. 1.* Molin. *de 7. §. 7. tr. 1. d. 31. n. 10.* apud Wiestn. *n. 206.*

Quest. 1049. An bona antecedenter obnoxia jurisdictioni & exactionibus laicorum transeant cum isto onere ad Ecclesiam & Clericos.

R Esp. Primò bona istiusmodi temporalia non feudalia à principe vel alio Domino sæculari Ecclesiæ vel monasterio in prima foundatione vel postmodum donata non merè liberè, sed cum reservatione jurisdictionis & pristini juris imponendi illis contributiones talem conditionem tanquam justam retinent, adeoque obnoxia manent oneribus illis à fundatore & donatore imponendis vitalis pacti & conventionis. Suar. *c. 14. n. 13.* Laym. *l. c. num. 4.* Wiestn. *n. 197.* Arg. *c. verum. de condit. appost.* Idem est de bonis, aliis titulis acquisitis, si antecedenter jam

jam actu habuerunt hoc onus reale contributionis perpetuum ac invariabile sibi impositum ex vi domini & pacti præcedentis, & in hoc casu verum est, quod restranseat cum suo onere, ut sumitur *ex c. ex literis. de pignor. & c. tributum. 23. q. 8.* & docetur à Suar. *l. 4. c. 20. à n. 6.* Laym. *l. c. 6. n. 9. §. d. ces.* Pirh. *h. t. n. 56.* cum Glof. in *ca. an. tributum. V. de exterioribus.* ex ea ratione, quod ordo Justitiæ ob favorem religionis & causæ piæ non debet inverti, nec alter invitus privari jure suo, quod habet in illis bonis vi pacti seu contractus primò quaesitum.

2. Resp. Secundò: Si verò bona illa non ex vi domini, sed ex lege ordinaria ac perpetua, ex potestate jurisdictionis supremæ sint tali onere reali affecta, priusquam ad Ecclesiam personasve Ecclesiasticas deveniunt, ea ad illas cum dicto onere non transeunt, quia vi jurisdictionis secularis, quam principes seculares non habent in Ecclesias, imposita. Unde, cum non sint onus merè reale inhærens ei non propter rem sed propter personas eam possidentes, non obligantur ad illud solvendum, nisi personæ illius jurisdictioni subjectæ; adeoque dum res transit ad personas illi non subjectas hæ non obligantur ad solvendum; siquidem mutatâ personâ in hoc casu, mutatur etiam status & conditio ut March. *loc. mox citando. q. 29. & 38.* atque de his bonis jam ab antiquo obnoxiiis tributis aliisque exactionibus impositis à principibus secularibus stabiliter vi potestatis jurisdictionis publicæ, quam habebant in eorum possessores, quod transeuntia ad Ecclesias vel Ecclesiasticas personas evadant & sint libera, ut amplius de eorum fractibus dictæ contributiones à laicis exigi nequeant, loquitur Bulla Urban. VIII. edita anno 1641. 23. Sept. quæ incipit: *Romanus Pontifex.* & multifariam hanc prohibitionem declarat, ita ut exactiones & receptiones dictarum contributionum sint indebitæ, illicitæ & invalidæ, primò etiam si à consentientibus Ecclesiis aut Ecclesiasticis sint datæ & solutæ, sed sine facultate sedis Apostolicæ. Secundò licet per tempus longissimum & immemorabile exactæ & solutæ. Tertio etsi exactæ & solutæ prætextu privilegii Apostolici desuper alicui principi seculari concessi. Quarto, etiam si solutæ vel exactæ cum tolerantia & permissione Prælatorum Ecclesiasticorum Prædecessorum, puta Episcoporum, Abbatum, præpositorum Generalium, Provincialium, Priorum, imò Legatorum & Nunciorum Apostolicorum. Quintò præcipitur, ut restituantur in integrum omnia præjudicialia facta in contrarium, & ne deinceps talia attententur, etiam si attentata fuerint per Imperatores & Reges aliosque quoscunque, sufficiente ac legitima facultate Apostolica non instructos. Sextò, etiam si illa attent ita sint sub prætextu, quod Bullæ seu constitutiones Apostolicæ pro dicta immunitate emanatæ non fuerint publicatæ vel usu receptæ, vel fuerint per alias Constitutiones Apostolicas revocatæ, ut habetur in *cit. Bulla.* Urbani, ac denique *ibidem* §. 13. & 14. additis variis clausulis derogatoriis, admittitur omnibus Judicibus Ordinariis ac delegatis, quacunque authoritate præditis facultas aliter declarandi, interpretandi ac judicandi. ita ferè Pirh. *h. t. n. 69.* ac proinde frustra dicitur, in pluribus locis hæc non observari, vel consuetudine contraria iis derogatum; quia ut constat ex jam dictis ea etiam immemorabili tempore introduci non potuit, & consequenter nec ea cohonestare illas exactiones. Quæ verò ex Jure tum civili tum canonico in speciem contra dictam immunitatem adduci videntur, jam ferè in antecedentibus dilutæ sânt.

Quæst. 1050. Quinam veniant nomine violatorum immunitatis realis, & quas pœnas incurrant, & quis ab iis absolute vere possit?

1. Resp. Ad primum: In ordine ad pœnas, præsertim excommunicationis, incurrendas veniunt hoc nomine omnes ac singuli cujuscunque dignitatis etiam regalis, qui per se vel per alios directè vel indirectè Ecclesiis Ecclesiasticisve personis eorumve bonis vel rebus etiam propriis Tallias, collectas, seu exactiones quascunque & quocunque nomine vocatas, imponunt, vel ab iis exigunt, ut constat *ex c. non minus. & c. adversus.* junctâ Bulla cænæ & Bulla Urban. VIII. & quidem non tantum ii, qui directè vel indirectè aliqua imponunt vel exigunt, impositaque vel exacta imperiis, minis, vi, terrore extorqueant; sed etiam ii, qui ea, quæ imposuerunt vel exegerunt à sponte dein dantibus vel concedentibus recipiunt. juxta *c. clerici. h. t. n. 6.* ubi id expressè continetur, quod *caput* etsi revocatum sit per *Clem. quoniam. h. t. & Extravag. Quodolam eodem;* renovatum tamen iterum & expressè statutum & extensum per *Bullam cænæ & Bullam* Urban. VIII. *Romanus Pontifex.* per recipientes autem à dantibus sponte in ordine ad pœnas statutas dictis violatoribus non intelliguntur illi domini laici, qui recipiunt, quod Clerici sponte nulla præcedente impositione aut exactione illis contribuunt. Reiffenst. *h. t. n. 280.* cum Pirh. *num. 94.* Veniunt quoque nomine Violatorum ii, qui imponentibus vel exigentibus ad hoc auxilium, consilium aut favorem exhibent juxta expressa verba Bullæ cænæ §. 18. Item veniunt non tantum imponentes & exigentes contributiones & auxilium præstantes, si sint supremi Principes, sed & eorum officiales consiliarii, suadentes, approbantes, & suis adulationibus promoventes istiusmodi exactiones, Præfecti, particularium locorum Judices, imò famuli, lictores, satellites, milites directè vel indirectè exequentes & executionem adjuvantes.

2. Resp. Ad secundum: Præterquam quod constitutiones sententiæ à collectantibus Ecclesiis & Clericis editæ, aut de eorum mandato promulgatæ ipso jure sint irritæ, & nullo tempore valituræ juxta *c. adversus. h. t.* excommunicationis pœna fertur in illos, & quidem ipso jure, postquam moniti desistere nolunt, communioni fidelium non restituendi, nisi competentem satisfactionem fecerint. *c. non minus.* junctâ Gl. *fin. ibidem.* quæ excommunicatio absolute incurrenda ipso facto statuitur *c. clericis. h. t. n. 6.* prædictis omnibus ac insuper pœna interdicti, si imponentes, exigentes, iis auxilium aut favorem exhibentes fuerint universitates vel collegia. Item prohibetur sub eadem pœna excommunicationis ipso facto incurrendæ Prælati & Ecclesiasticis personis tam regularibus, quam secularibus collectas, tallias, decimam, vigesimam vel centesimam partem suorum vel Ecclesiarum proventuum seu bonorum quocunque colore mutui, subventionis subsidii solvant, vel promittant aut consentiant se soluturos absque sedis Apostolicæ authoritate. Uti & prædictam excommunicationem omnibus ac singulis prænomminatis præced. *resp.* aliisque in similibus casibus intorquet Bulla cænæ, pro ut per extensum videre est apud Reiffenst. *h. t. à n. 281.* circa quam excommunicationem notanda sequentia. Primò quod excommunicari ob impositas Ecclesiis collectas & c. vi officii, eo finito, maneat excommunicati, quin & sicut durante officio ad satisfaciendum compelli poterant